

---

**СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ „СВ. КЛ. ОХРИДСКИ”**

**БИОЛОГИЧЕСКИ ФАКУЛТЕТ**

---

## **СТАНОВИЩЕ**

**На доц. д-р Пламен Генков Митов**

**за дисертационен труд на тема:**

**„ПЕРОВИ АКАРИ ОТ НАДСЕМЕЙСТВО ANALGOIDEA (ACARI:  
ASTIGMATA) ПО ПТИЦИ ОТ РАЗРЕД PASSERIFORMES ОТ  
РАЙОНА НА ЮЖНА ДОБРУДЖА“**

**за получаване на образователната и научна степен  
"доктор"**

**по професионално направление 4.3 Биологически науки,  
научна специалност Зоология – Зоология на безгръбначните  
животни**

**Автор на дисертационния труд:**

**Невена Тодорова Коларова**

Представеният ми за становище дисертационен труд на Невена Тодорова Коларова е научно изследване, в областта на Акарологията. Трудът е структуриран в 9 глави и е в обем от 223 страници, като 5 страници от тях съдържат списък на литература от 107 заглавия – 37 на кирилица и 70 на латиница. От тях 31 публикации са издадени през и след 2000 г. Това показва, че докторантката се е запознала с известните в литературата (включително и тези през 2014/15 г.) научни постижения в областта на акарологията, което и е позволило да изгради научната хипотеза, да формулира ясно целта и произтичащите от нея задачи, и така да се открият оригиналните приноси на проведените изследвания.

Като цяло работата създава отлично впечатление с разнообразието от използвани методи за събиране, обработване и анализ на зоологичния материал. Работата е добре структурирана и отделните глави са балансирани по обем. Написана е стегнато, ясно и грамотно.

### **1. Оценка на актуалността на темата.**

Представеният дисертационен труд е комплексно научно изследване по научната специалност “Зоология – Зоология на безгръбначните животни“, отразяващо таксономични, фаунистични и екологични изследвания върху перовите акари по врабчовите птици от района на Южна Добруджа. Като научен ръководител на докторантката, съм съпричастен към разработвания проблем и считам, че избраната тема на дисертационния труд е актуална и дисертабилна. Тя е и ясно обоснована чрез поставените в изследването цели и задачи. Дисертационният труд по тази тема има научно, практическо и теоретично значение и представлява интерес както за таксономи, така и за паразитолози и еволюционисти. Веднага трябва да се подчертае, че тази разработка изисква от докторанта многостранни и задълбочени теоретични познания и практически умения по отношение на фаунистиката и таксономията на тази група безгръбначни животни.

От литературния обзор се добива представа за добрата осведоменост на докторанта, познаването на проблемите и способността и за критично оценяване и използване на съществуващата информация. Това се вижда и в следващите глави на дисертацията, където литературата се ползва критично при интерпретацията на собствените данни и изводи.

## 2. Оценка на резултатите.

В резултат на изследването е събран достатъчно голям по обем зоологичен материал от - 24916 екземпляра перови акари от 512 индивида птици. Този материал е статистически обработен и добре систематизиран в таблици, графики и дендрограми. Показано е умение да се анализират получените резултати, да се търсят връзки и зависимости между изследваните параметри, да се съпоставят със съществуващите литературни данни.

Изложеното в дисертацията отговаря на поставените цели и изброените задачи. При събирането и обработването на зоологичния материал са използвани утвърдени класически и съвременни методи, адаптирани към нуждите на изследването.

В дисертацията е отделено достатъчно внимание не само на таксономията и фаунистиката на надсемейство Analgoidea, но и конкретно на морфологията, биологията и екологията на представителите на тази група. Резултатите са коректно описани и заедно с приложенията изцяло подкрепят изложения материал.

Вещината на изпълнение на задачите са доказателство за значителния теоретичен и практически опит на автора в областта на акарологията и в частност на перовите акари. Последното се подкрепя и от приложения списък на публикациите на автора по темата на дисертацията.

Свидетелство за оригиналността на представените в дисертацията резултати са посочените от докторантката 2 публикации, отпечатани в периода 2008-2010 г. в престижни, специализирани научни издания, както и участието и по темата в един научен форум.

## 3. Оценка на приносите.

Добре формулираната цел, сполучливо избраната методика и добрата интерпретация на получените данни са дали възможност на докторантката да направи обосновани изводи и да представи оригинални научни приноси. Последните са в областта на таксономията, фаунистиката и екологията на перовите акари и се изразяват в следното:

- 1) Описан е един нов перов акар за науката;
- 2) Съобщават се 30 вида нови перови акара за фауната на България;
- 3) Седемнадесет вида птици се съобщават за първи път като гостоприемници на перови акари у нас;
- 4) За първи път *Acrocephalus scirpaceus* се съобщава като гостоприемник на *Analges spiniger*;
- 5) Посочени са нови данни за пространственото разпределение на перовите акари по перата на техните гостоприемници, както и нови данни за техните взаимоотношения;
- 6) За 35 от установените видове перови акари се дава нова информация за тяхната фенология. За

видовете *Analges passerinus*, *Proctophyllodes glandarinus*, *P. stylifer*, *P. musicus*, *P. sylviae*, *Monojoubertia microphylla* и *Dolichodectes edwardsi*, фенологичните данни за тях са допълнени; 7) Направен е опит да се проследи зависимостта между жизнения цикъл на перовите акари и биологията на птиците – гостоприемници.

Приносите на дисертационния труд са оригинални, фундаментални и са от съществено значение. Всички те обогатяват съществуващите познания за видовете от надсемейството и представляват новост за страната и Евразия, коригират известни представи или допълват непълноти в познанията за тази група безгръбначни животни.

Формулираните изводи са логични и са в съответствие с представените резултати и обсъждания. Поради това приемам и представената справка за седемте приноса.

#### **4. Критични бележки и препоръки към дисертационния труд.**

Докторантката се съобрази с направените забележки и препоръки по време на апробацията. Нямам критични бележки към дисертационния труд.

#### **5. Заключение.**

Дисертационният труд на Невена Коларова е резултат от значителна по обем теренна и лабораторна работа. Той представлява сериозен фаунистичен, таксономичен и теоретичен принос в зоологията (респ. Акарологията) у нас и е добра основа за сравнение с подобни проучвания в другите европейски страни.

Разработеният дисертационен труд по съдържание, обем и структура отговаря на изискванията в Закона за развитие на академичния състав в Р. България и Правилника за неговото прилагане.

Авторефератът също е написан в съответствие с изискванията и представя адекватно труда на дисертантката. Публикациите са в необходимия обем, и отразяват резултатите, получени при настоящото изследване.

Като научен ръководител на Невена Коларова добре познавам нейната работа и убедено твърдя, че изследването е коректно извършено и дисертационният труд е лично нейно дело. Освен това се чувствам задължен да взема отношение и към работата и личните качества на докторантката. Убедено мога да кажа, че да се реализира това изследване в такъв обем и да се финализира успешно чрез изработване на дисертационен труд, отговарящ на всички изисквания, са необходими много познания в областта на акарологията, много упоритост, прецизност, опитно око – качества, които Невена притежава и разви. В процеса на разработване на дисертационния труд тя усвои и


успешно използва широк набор от класически и съвременни методи на сбор и анализ, с което напълно покрива образователната част на претендираната степен.

Като докторант и по-късно като биолог в катедра Зоология и антропология Невена Коларова беше включвана и в учебната работа на катедрата, с която също се справи отлично. Катедрата и възлагаше да води упражнения по Зоология на безгръбначните животни, Биостатистика, Арахнология, Приложна зоология, практическите занятия по време на ЛУП. Тя работи упорито както по подготовката им, така и по отношение на индивидуалната работа със студентите.

В заключение считам, че магистър Невена Коларова изпълни всички поставени задачи за настоящия дисертационен труд, придоби значителен обем знания и компетенции в областта на класическата таксономия на перовите акари и се изгради като специалист в тази област, което несъмнено ще и помогне да продължи кариерата си в областта на науката и ще подпомогне развитието и като преподавател по зоологичните дисциплини.

Дисертационният и труд „Перови акари от надсемейство Analgoidea (Acari: Astigmata) по птици от разред Passeriformes от района на Южна Добруджа“ по актуалност, поставени цели, приложена методика и научни приноси отговаря напълно на изискванията за получаване на образователната и научна степен “доктор”, поради което му давам положителна оценка и ще гласувам за присъждането на тази степен на магистър Невена Коларова.

Поради това и убедено препоръчвам на уважаемото Научно жури да присъди на Невена Коларова научната степен „Доктор“ по професионалното направление 4.3 Биологически науки, по научната специалност „Зоология – Зоология на безгръбначните животни“.

Подпис:....  ...  
/доц. д-р Пламен Митов/

30.03.2015 г.  
гр. София